

LA SALA NUMISMÀTICA DE LA CASA-MUSEU ALEGRE DE SAGRERA

LA DONACIÓ DE Mn. TATCHER PRIMERA EXPOSICIÓ PÚBLICA

El conjunt de monedes que posseeix el Museu està bàsicament format i sobre tot en la part més valuosa, per la donació que en féu Mn. Josep Tatcher i Dinarès. Aquest capellà que era fill de Terrassa, havia estat rector de la Puríssima Concepció de Sabadell i al final rector de Caldetes. Poc abans del seu traspàs (2.VI.36) llegà el seu monetari a la Fundació Soler i Palet. Traslladat el setembre de 1936 a la nostra ciutat, fou custodiat per membres del Patronat durant la guerra civil. Les capses del monetari romangueren arraconades fins el 1949 en què amb motiu de la "I Exposició Nacional de Numismàtica", Francesc Xavier Calicó féu una selecció de les monedes més interessants per a ésser exhibides fora del concurs en aquesta Exposició.

LA SALA DEL CASTELL

L'Ajuntament va adquirir el 1947 el Castell de Vallparadís i el va restaurar a través del Patronat Municipal del Castell. Una sala de la part esquerra del pati va ser reconstruïda per la Diputació per a traslladar-hi una part del monetari, prèviament catalogada pel Sr. Vagué, director del Gabinet Numismàtic de Catalunya. La sala que constava de 9 vitrines fou inaugurada al públic l'u de juliol de 1961.

El 20 d'agost de 1975 el castell fou objecte d'un robatori. Els lladres s'endugueren junt amb altres objectes 30 monedes d'or que eren exhibides i fins i tot 3 reproduccions de les peces més valuoses, els originals de les quals restaren intactes a la caixa forta del Castell.

Les peces objecte del robatori foren íntegrament recuperades per la policia el 27 de gener del 1976. El 29 d'octubre següent foren jutjats acusats de robatori, Agustín García Coronado de 32 anys i Juan Cayuela Martínez de 35. La Col·lecció fou retirada del Castell i les peces en teoria més valuoses foren tancades a la Caixa forta d'un banc local, mentre la resta de la col·lecció fou dipositada a la Sala Salvans de la Casa-Museu Alegre de Sagrera.

LA SALA DE LA CASA ALEGRE

El 30 de juny de 1979 i en els actes commemoratius del 75 Aniversari de la Junta Municipal d'Arts i Museus de Terrassa, fou inaugurat a la Casa Alegre, adquirida per l'Ajuntament el 1973, el Gabinet Numismàtic.

Poc després, el Sr. Jaume Llosas que des de l'exposició del 1949 tenia cura de la numismàtica a la Junta de Museus, va deixar d'ocupar-se del Gabinet a causa de la seva avançada edat. Fou llavors, quan el Sr. Soler Tramunt, regidor que s'ocupava dels museus locals va encarregar al que signa la direcció del Gabinet.

LA DARRERA DÈCADA

Transcorreguts més de 10 anys d'aquest encàrrec i quan circumstàncies alienes al tema han closuara aquesta etapa, és moment adequat per fer la memòria d'aquest període.

S'ha procedit a una més rigorosa catalogació tant dels fons de la Sala com de la resta de la donació de Mn. Tatcher que resten arraconades en un arcó de la sala de lectura de l'Arxiu Històric, on aparegueren peces tan interessants com un bon nombre de les rares pellofes de les dues comunitats religioses terrassenques.

Hem de fer constar i agrair que una part de la catalogació s'ha dut a terme amb el desinteressat ajut de distingits numismàtics, com el Sr. Lluís Lalana i Florenci Bistuer de Barcelona i Joan Muntanyès de St. Joan Despí per la moneda grega, ibèrica i romana i d'Artur Bofarull de Sabadell per la moneda

hispano-àrab i bizantina. D'altra banda l'acurat examen de cada peça permeté detectar algunes falsificacions modernes.

La sala numismàtica ha format també en aquests anys una notable biblioteca numismàtica, la quarta de Catalunya, a part de les particulars, d'aquesta especialitat i evidentment la primera de la nostra ciutat.

S'han recopilat un arxiu d'originals o fotocòpies de totes les referències que de la numismàtica terrassenca s'han publicat en llibres i revistes. S'han adquirit el manuscrit que Botet i Sisó va publicar el 1915 en el *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*, sobre la primera moneda terrassenca.

El 1983 es va participar en el II Simposi Numismàtic de Barcelona, dedicat al florí amb una comunicació i l'inventari dels florins que poseeix el Museu.

El 1988 l'IMCET dedicà un dels fulls de la sèrie "TERRASSA, museus, monuments, llocs d'interès..." a la col·lecció numismàtica de la Casa Museu Alegre de Sagrera.

Quant a noves adquisicions del fons ens proposàrem de forma prioritària i gairebé única d'incrementar la moneda i medallística terrassenca que tenia llavors una representació molt migrada en el fons.

Així el gener del 1984 s'adquirí a un particular un lot de 6 sisens encunyats amb molinet, el 1641 i 42, per la Universitat Forana de Terrassa, durant la Guerra de Separació.

El gener del 1985 s'adquirí en una subhasta barcelonina una moneda de cinc rals de plata encunyada per la Universitat de la Vila en el recinte del Castell-Palau a la mateixa època que els sisens anteriors. Era el segon exemplar d'aquestes emblemàtiques monedes que incorporava el fons i era d'encuny diferent a l'exemplar que ja es tenia.

L'octubre del 1987 s'aconseguien dues incuses de llautó d'encuny diferent, emeses el 1472 a Terrassa, mitjançant un intercanvi per pellofes repetides. La gran raresa d'aquestes monedes i el valor històric i sentimental que tenien per a la ciutat, justificarien la tenacitat esmerçada per tirar endavant els complexos tràmits derivats d'un intercanvi d'aquests tipus.

El desembre del 1987 es va desaprofitar una oportunitat que sense risc d'exageració hem de qualificar d'històrica per a completar els diversos encunys de les monedes de cinc rals de Terrassa. Un col·leccionista particular que a través dels anys i mitjançant la compra de monedes i col·leccions senceres havia gairebé acaparat les monedes de plata de la Guerra de Separació en mans privades, va posar a la venda en subhasta pública la seva col·lecció, en la qual figuraven 8 peces terrassenques.

Malgrat que des d'abans de sortir el catàleg de subhasta començàrem a fer gestions, no tinguérem èxit. Al govern municipal li faltaren o els recursos econòmics o interès en aconseguir-los. Un darrer intent perquè les monedes terrassenques fossin adquirides per una entitat financera de la ciutat, tingué una resposta decebedora. L'oportunitat es malmeté. El dia de la subhasta vam observar decebuts com altres Ajuntaments i entitats financeres locals més modestes que els nostres s'havien bellugat i havien aconseguit assessorament i recursos per adquirir les monedes de llurs respectives viles.

Mitjançant compres i donacions de les entitats que les van encunyar s'ha incrementat el fons medallístic, jetons, fitxes de control o de joc, monedes de cooperatives, vals de necessitat, etc. emesos per entitats terrassenques. La darrera donació de 4 medalles per la Cambra de Comerç i Indústria de Terrassa tingué ressò a la premsa local.

En els darrers anys i amb la doble finalitat de donar suport a les tasques del Grup Filatèlic i Numismàtic local i de fer conèixer els fons de la sala, el Museu ha participat a les exposicions de col·leccionisme del Centre Cultural. S'han exhibit els diners de llautó del 1472 adquirits per intercanvi, la troballa de monedes de plata de Mossèn Homs, la moneda catalana de la Guerra del Francès (1808-1814), i la moneda vaticana.

RAFAEL COMAS